

Voorwoord

De gemeente Montferland brengt dit jaar een aantal pagina's in het Montferland Journal over de voortgang van de Brede Scholen in Didam. In deze eerste editie wordt door de wethouder en projectleider uitgelegd wat een Brede School is en hoe en waarom in 2005 het besluit werd genomen voor de bouw van twee scholen in Didam, in Noord en Zuid. Daarbij worden ook de verschillende hobbels genoemd, die op de lange weg van eerste ideeën tot definitieve plannen, zijn genomen. Zo was de verkeersafwikkeling rondom de Brede School Noord een heikel punt van discussie. Verkeerskundige Kees Fijnaut legt op deze pagina uit welke maatregelen er zijn genomen om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de wensen van de omwonenden en gebruikers. Ook komen de bewoners zelf en twee leerlingen van de Albert Schweitzerschool aan het woord. Zij praten ons in de volgende edities eveneens bij over de voortgang. Daarin ook aandacht voor de gebruikers van de Brede School. Op de eerstvolgende pagina's is het aan de scholen, de eigenaar van 'de Muizenberg', verenigingen en Puck & Co om hun licht te laten schijnen over de komst van de Brede School Noord. In de derde editie wordt de voortgang van de bouw beschreven en krijgt de externe projectleider de gelegenheid zijn verhaal te vertellen. Ook is er aandacht voor de Brede School Zuid, die vanaf mei of juni van dit jaar in Kerkwijk wordt gebouwd. Tenslotte is er telkens een rubriek over het spreekuur van wethouder Ingrid Wolsing en projectleider Bernadet Groenenstijn. De vragen en opmerkingen die in het maandelijkse spreekuur aan de orde zijn geweest, komen terug op deze pagina's.

Van 0 tot 13 leren onder één dak

In 2003 kwam in de kamer van wethouder Joop van Vuuren de vraag op tafel: nog meer ruimtes bij de toch al verouderde scholen bouwen of het geld besteden aan nieuwbouw? Met het onderhoud van de scholen was het wel goed, maar de gebouwen waren absoluut

niet meer van deze tijd. Uiteindelijk besloten college en gemeenteraad het hele basisonderwijs in Didam te vernieuwen. Nieuw bouwen was het devies en wel volgens het concept van de Brede School, die zowel in het noorden als zuiden van het dorp moest verrijzen.

Wethouder Ingrid Wolsing (recht) en de projectleider Bernadet Groenstijn

„We hadden al een klassenverkleining gehad en bij verschillende scholen een aantal lokalen bij gebouwd”, weet projectleider Bernadet Groenenstijn nog. „Vervolgens kregen we van het Rijk geld voor inhoudelijke vernieuwingen bij het onderwijs. Daarvoor moesten er echter opnieuw kleinere ruimtes bij komen. Maar dan bleven we nog met verouderde gebouwen zitten.” Die miljoen euro van het Rijk kon beter in nieuwe scholen worden gestoken, vonden college en raad. De besluitvorming hierover vond echter pas plaats in 2005. Er kwam immers een gemeentelijke herindeling aan. „De raad van Didam vond het eind 2004 wel zo netjes dat aan de nieuwe gemeenteraad over te laten.” Die bleek een voorkeur te hebben voor nieuwbouw en dan het liefst volgens de basiscriteria van een Brede School. Waar niet alleen een structurele samenwerking tussen de verschillende scholen moest plaatsvinden, maar ook tussen één of meerdere instellingen op het gebied van kinderopvang, welzijn, zorg, cultuur en sport. In Noord kon het beschikbare geld voor basisschool 'de Klimop', 'de Springplank' en de 'Albert Schweitzerschool' bij elkaar worden gebracht voor één nieuw schoolgebouw. Sporthal 'de Muizenberg' en de 'Lupien,' het onderkomen van omnivereniging 'Relax', pasten prima in het concept

COLOFON

Informatie Brede School

april 2012 - nummer 1
redactie: cluster Communicatie
gemeente Montferland
teksten: Natasja Scheerder
foto's: gemeente Montferland
Opmaak: Wegener huis aan huis bladen

en ook kinderopvang Puck & Co zat om de hoek en kon eenvoudig worden ingepast. Er werd een projectgroep samengesteld, bestaande uit mensen van de afdelingen Ruimtelijke Ordening, Maatschappij en Organisatie en Financiën om tot een breed gedragen plan te komen. Een extern bureau, dat ook was betrokken bij de realisatie van Sportcomplex Montferland in 's-Heerenberg, sloot zich bij de groep aan. „Ja, zei de raad vervolgens halverwege 2006, leuk zo'n Brede School Noord, maar wat doen we met die andere basisscholen? Aan de projectgroep werd vervolgens de opdracht gegeven ook eens te kijken wat in zuid te doen”, vertelt Groenenstijn. Het schoolbestuur wilde graag basisscholen 'de Toorts' en 'Het Kompas', sporthal 't Raland' en 'Puck & Co' in Zuid samenvoegen. In november 2007 verzocht de gemeenteraad ook gymvereniging Margriet erbij te betrekken. „De turnhal is uiteindelijk uit de plannen geschrapt toen bleek dat Margriet de financiering niet tijdig rond kreeg”, zegt Groenenstijn. „Ook de Toorts viel af, omdat door het schoolbestuur werd besloten de school zelfstandig te laten. Wij hebben in het gebouw geïnvesteerd en zij lopen nu op de troepen vooruit.”

Concept

Inmiddels hebben ook de eerste sloopwerkzaamheden voor de Brede School Noord plaatsgevonden. Als alles volgens planning verloopt zitten hier bij het begin van het schooljaar 2014-2015 de Albert Schweitzerschool, de Ontdekking, die ontstond na een fusie van de Springplank en de Klimop, Puck & Co, de Muizenberg en omnivereniging Relax onder één nieuw dak. „De gebruikers hebben hier expliciet gekozen voor het hele brede concept”, vertelt wethouder Ingrid Wolsing. „Het wordt een gebouw voor kinderen, waarbinnen verschillende organisaties zo samenwerken, dat er voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar een doorlopende leerlijn wordt gecreëerd. Daarbij worden ook de sportvoorzieningen ondergebracht. Er wordt al wel samengewerkt, maar door alles onder één dak te brengen, moet dat in de toekomst veel makkelijker gaan. De mensen kennen elkaar straks en de lijnen worden korter.” Toch had de integratie volgens Wolsing nog beter gekund door meer ruimtes samen te benutten. „In Noord hebben we echter te maken met twee verschillende schoolbesturen en was dit het maximaal haalbare. In Zuid wordt er straks intensiever samengewerkt, omdat daar veel meer gebruik wordt gemaakt van elkaars ruimtes. In Noord delen 'Puck & Co' en 'de Ontdekking' straks wel de lerarenkamer. 'De Ontdekking' heeft daarnaast wat vierkante meters afgestaan aan Relax en mag daarvoor in de plaats een aantal middagen een halve zaal van de vereniging gebruiken voor haar lessen 'drama'.”

Zwarte dag

Toch was de Brede School Noord in deze vorm er bijna niet gekomen. Toen de besluitvorming al had plaatsgevonden en ook het programma van eisen bijna klaar was, haakte de Albert Schweitzerschool ineens af. „De school zag het niet meer zitten”, kijkt Groenenstijn terug op die zwarte dag op 29 juni 2007. „Het speelplein van zeshonderd vierkante meter was te klein en het schoolbestuur wilde niet meer verder met de plannen. Iedereen heeft zich er mee bemoeid om de Albert Schweitzerschool toch nog op andere gedachten te brengen. Maar het mocht niet baten. In september 2007 haakte ze, leek het, definitief af.” Daarmee had de gemeente een probleem. Een deel van de Brede School Noord zou immers op de plek van de Albert Schweitzer-school worden gebouwd. „In 2008 zijn we vervolgens aan de slag gegaan met een afgeslankt model, waarbij de Brede School een plek kreeg op het trapveldje en ook een deel van de huidige locatie van Puck & Co bij de plannen werd betrokken. Maar het voelde niet goed. Dit was uiteindelijk niet waarvoor we met zijn allen hadden gekozen.” Toen in diezelfde periode de Albert Schweitzer-school bij de gemeente aanbelde met het verzoek het eigen pand te mogen verbouwen, zagen toenmalig wethouder Van Vuuren en Groenenstijn een kans voor een nieuwe toenadering. „We hebben ze gevraagd alsnog mee te doen en dit keer kwamen we er wel uit.”

Samen met de stedenbouwkundige werd opnieuw om de tafel gezeten. Met als uiteindelijk resultaat een beter gedragen plan dan voor het afhaken van de Albert Schweitzerschool. In samenspraak met de buurt werd besloten de oorspronkelijk bedoelde hoogbouw op het trapveldje te vervangen voor grondgebonden woningen. Ook het torentje op de hoek van de Lupinenstraat met

Brede Scholen in Montferland

de Polstraat verdween van de tekening en de kleuren van het gebouw werden aangepast. „Verder werd het aantal klaslokalen verminderd”, zegt Wolsing. „Door de vertraging konden we anticiperen op de krimp en sneuvelen er in totaal vijf lokalen in de plannen.” Op 25 juni stemde de gemeenteraad in met het optimale ontwerp voor de Brede School Noord en werd ook voor Zuid het benodigde krediet verstrekt. „Een gedenkwaardige dag”, vindt Groenenstijn. „In één hamerslag werd er ineens twintig miljoen euro voor de scholen beschikbaar gesteld, 12,1 miljoen voor Noord en 8,6 miljoen voor Zuid. Dat was meer dan voor het nieuwe gemeentehuis! In de gemeenteraad was het draagvlak groot.”

Hobbels

Omdat de buurt over de school tevreden was, maar nog niet over de verkeersafhandeling werd vervolgens een klankbordgroep in het leven geroepen. Samen met buurtbewoners werd de verkeersveiligheid en het parkeren rondom de Brede School Noord onder de loep genomen. De bewoners werden tevens betrokken bij de komst van de tijdelijke opblaashal, die onderdak moet bieden aan de sportverenigingen nu de Muizenberg wordt gesloopt. „Samen zijn we naar Diemen geweest, waar een vergelijkbare hal staat”, vertelt Wolsing. Op woensdag 14 maart is de hal in gebruik genomen. „De sportverenigingen hebben ook mee gedacht en Mike Hoeving is, ondanks dat hij zijn Muizenberg achter moet laten, toch blij en vrolijk. De tijdelijke huisvesting voor Relax liet even op zich wachten, maar zij is inmiddels ook op haar plek in de sporthal van voetbalvereniging DVC'26. De koersballers zitten naar volle tevredenheid in het nieuwe gemeentehuis. Ondanks dat het een proces met veel hobbels is geweest, kunnen we nu denk ik zeggen dat de weg vrijwel geëffend is voor de bouw van de Brede School Noord.”

Planning

Over enkele weken start dan ook de sloop van sporthal de Muizenberg en de Lupien. Na de sloop wordt er begonnen met de bouw van de eerste fase, die dertien maanden duurt. In augustus hopen de Albert Schweitzer-school en de Muizenberg te verhuizen naar hun nieuwe onderkomen. Vervolgens start de sloop van de Albert Schweitzerschool, waar een jaar later de nieuwe school voor de Ontdekking moet staan. De gunning voor de Brede School Zuid heeft in de tweede helft van april plaats. Met de bouw wordt in mei of juni van dit jaar begonnen. De opening van de nieuwe school in Kerkwijk staat gepland voor september 2013.

Spreekuur

Wethouder Ingrid Wolsing en projectleider Bernadet Groenenstijn houden tijdens de bouwwerkzaamheden van de Brede School Noord maandelijks een spreekuur. Hier kunnen bewoners terecht voor vragen en opmerkingen betreffende de sloop en bouw. Het eerste spreekuur is op dinsdag 24 april van 18.30 tot 19.30 uur in de kantine bij de blaashal. Op 29 mei en 26 juni zijn er op dezelfde tijd en locatie eveneens spreekuren. Deze kunnen zonder afspraak worden bezocht.

Kinderen kijken uit naar nieuwe school

Koen te Dorsthorst (9) en Tom Philippo (10) zitten beiden in groep 6 van de Albert Schweitzerschool en maken de verhuizing naar de Brede School Noord nog niet mee. Tot grote vreugde van de jongens. „Gaaf dat we in het laatste jaar nog naar een nieuwe school gaan. We komen op de tweede verdieping. Dat lijkt al een beetje op de middelbare school. Zo kunnen we alvast wennen aan een grotere school.”

Ook zijn ze blij dat er rekening wordt gehouden met de wensen van de kinderen. Ze mogen bijvoorbeeld meepraten over de inrichting van de buitenruimte van hun school. „We willen wel graag dat het een actieve school blijft”, zegt Tom. „Daarom hebben we bedacht

Tom Philippo (links) en Koen te Dorsthorst (rechts).

De twee zijn verder erg te spreken over het kleurgebruik in de nieuwe school. „Het zijn allemaal vrolijke kleurtjes,

niet zo grijs”, vindt Tom. „Op de tekeningen ziet het er heel mooi uit. Maar het wordt straks wel heel anders dan nu.” Al weten ze nog niet precies wat er allemaal gaat veranderen. „We hebben al wel gehoord dat er meer scholen bij komen”, vertelt Koen. „En er komt een nieuwe sporthal bij ons om de hoek. Verder hoop ik dat we ook goede en nieuwe boeken krijgen.” Wat een Brede School precies is, weten de twee eigenlijk niet. „Dat is ons nog niet verteld”, zegt Tom. „Maar volgens mij is het gewoon een grote, ruime school.”

'School is prachtig, maar verkeer blijft knelpunt'

Als direct omwonenden en ouder van een kind op de Albert Schweitzerschool waren ze nauw betrokken bij de planvorming rond de Brede School Noord in Didam. Onderweg moesten er wel wat hordes worden genomen, maar over het uiteindelijke resultaat zijn de drie best tevreden. „We krijgen een prachtige school”, vindt Corrie Breeuwer. „De gemeente heeft goed naar ons geluisterd, al onze wensen zijn ingewilligd”, zegt Joseph Wolbrink. „Het gebouw is fantastisch mooi, maar wat betreft de verkeersafwikkeling zien we nog een paar knelpunten”, aldus Raymond Sweers.

Een paar jaar geleden dreigde Joseph Wolbrink nog met een shovel een deel van de nieuwe school plat te schuiven, mochten de plannen van de gemeente doorgang vinden. Razend was hij toen de eerste tekeningen werden gepresenteerd. Het huidige model stemt hem echter zeer tevreden. „Voor mij is het allemaal heel positief uitgevallen”, zegt hij. „Maar dat was in het begin wel anders. De architect had bedacht dat er aan weerszijden van het gebouw een torentje moest komen. Eén van die torens was op de hoek van de Lupinenstraat met de Polstraat getekend, precies in ons gezichtsveld. Wij wonen hier al jaren en dat uitzicht is voor ons heel belangrijk. Uiteindelijk zijn beide torens uit de plannen verdwenen. Bovendien wordt er niet te hoog gebouwd, komt het speelplein van 'De Ontdekking' aan onze kant en blijft de rij met bomen aan de Polstraat staan. De kleurcontrasten die in het gebouw worden aangebracht, vind ik hartstikke mooi. Ons uitzicht wordt dan ook niks minder dan nu.”

V.l.n.r. Corrie Breeuwer, Joseph Wolbrink en Raymond Sweers voor de bouwhekken rond de te slopen Muizenberg.

Groen

Als overbuurvrouw van sporthal 'de Muizenberg' bezocht Corrie Breeuwer vrijwel alle informatie-avonden van de gemeente over de nieuwe brede school. Ze woont al bijna 33 jaar aan de parallelweg van de Lupinenstraat en weet nog dat 'de Lupien' een sportveld was, dat veel door de jeugd werd gebruikt. Toch heeft ze nooit geklaagd over de komst van de sporthal en deed ze dat ook niet over de toekomstige brede school. „Wij hebben er ook geen last van”, vertelt de moeder van vier inmiddels volwassen kinderen en vrouw van een voormalig schooldirecteur. „Wel hebben we ons druk gemaakt voor het behoud van het plantsoen tussen de parallelweg en Lupinenstraat. We vinden groen heel belangrijk. Er is in het dorp al zoveel groen verdwenen en we hopen dat het hier bij blijft. Maar verder zijn we heel positief over de plannen. Het gaat namelijk over scholen en sport, die moet je goed faciliteren. Soms werd er wel heel negatief gedaan en dat terwijl ze allemaal zo goed hun best deden om het iedereen naar de zin te maken.”

Verkeersafwikkeling

Wonend aan de Houtwal staat Raymond Sweers fysiek dan wel iets verder van de Brede School Noord af dan zijn buurtgenoten, maar als vader van een kind op de Albert Schweitzerschool is hij nauw bij het project betrokken. „Ooit waren er plannen om op het grasveld achter ons, waar nu de tijdelijke opblaashal staat, een appartementencomplex te bouwen. Dat had onze privacy erg aangetast. Nu er grondgebonden woningen komen, zijn onze bezwaren tegen de bouw van tafel”, zegt Sweers. Wel heeft Sweers zich geërgerd aan het feit dat de gemeente Montferland tot voor kort geen rekening hield met de verkeersafwikkeling rond het school- en sportcomplex. „Het ging alleen over het gebouw. Maar als je een dergelijk gebouw ontwerpt, moet je ook direct

rekening houden met de afhandeling van het verkeer en het parkeren. Verkeer kwam echter pas later aan de orde, toen het gebouw er al 'stond'.” Op dat moment werd er ook een klankbordgroep opgericht, waarin Sweers eindelijk zijn zegge kon doen over de verkeersveiligheid en het parkeren bij de school. „Het vertrekpunt van de klankbordgroep was de maximale bescherming van het kind. Eigenlijk vinden we dat er een overduidelijk schoolzone moet worden gemaakt. Maar dat zit er waarschijnlijk niet in, omdat de gemeente afziet van zebrapaden. Die passen volgens haar niet meer in een 30-kilometer zone. Dat is ons allergrootste bezwaar. In de huidige plannen is het voor de automobilist voldoende zichtbaar dat het om een oversteekplaats gaat. Wij hadden liever zebrapaden gehad. Een zebrapad kan een kind namelijk wettelijk beschermen, een oversteekplaats niet. Een kind is immers niet in staat de snelheid van een auto in te schatten.”

Parkeren

Ook het parkeren was een heikel punt van discussie voor de omwonenden. Zo waren er twijfels over het aantal parkeerplekken rond de Brede School en bleek ook de manier van parkeren van essentieel belang in de plannen. Insteek of langsparkeren? „Een telling heeft inmiddels bewezen dat er voldoende parkeerterreinen is”, weet Breeuwer. „En door voornamelijk voor langsparkeren te kiezen is het probleem van gevaarlijk in- en uitsteken ook verdwenen”, voegt Sweers daaraan toe. „Veel van de parkeerproblemen kunnen bovendien worden opgelost door een mentaliteitsverandering bij de ouders”, vinden de drie. „Ouders parkeren hun auto het liefst in de school, terwijl er een paar meter verder voldoende ruimte is om je kind veilig te laten uitstappen. De veiligheid van het kind is niet alleen een verantwoordelijkheid van de gemeente, maar vooral één van de ouders”, besluit Wolbrink. „Je kunt de schoolomgeving nog zo veilig inrichten, als kinderen niet wordt geleerd hoe ze zich in het verkeer moeten gedragen, heeft het allemaal weinig zin.”

'Zebrapad taboe in 30-kilometer zone'

Hij stapte in een rijdende trein, die al bijna afremde. Dat maakte de taak van verkeerskundige Kees Fijnaut er niet eenvoudiger op. „Ik schoof pas in november 2011 aan toen de definitieve besluitvorming over de Brede School al was geweest”, zegt hij. „Dan moet je een enorme inhaalslag maken. Ook was er eind 2010 al een klankbordgroep met omwonenden gevormd, die inmiddels drie keer overleg had gehad over de verkeerssituatie. De stem van de gebruikers van de Brede School is in dit kader erg belangrijk.”

Het grote twistpunt met zowel de omwonenden als de gebruikers van de Brede School blijft echter het niet aanleggen van zebrapaden”, vertelt Fijnaut. „Dat is namelijk tegen de huidige regels van een 30-kilometer zone. We laten de drempels wel in tact, halen het 'dakje' weg en leggen er gele tegels voor in de plaats. Zo ziet de automobilist wel dat het een oversteekplaats is, waar hij rekening moet houden met kinderen die van de ene kant van de weg naar de andere kant willen, maar is het geen zebrapad.”

Natuurlijk sturen

Het doel hiervan is het zaaien van verwarring. Verwarring die leidt tot meer veiligheid. „Dat klinkt gek”, weet Fijnaut. „Maar wanneer er twijfel ontstaat, letten mensen beter op. We hebben dan ook liever dat het onveilig voelt en veilig is dan andersom. Kijk naar de Arnhemseweg in Beek. Die voelt veilig, waardoor mensen meer risico's nemen en er veel meer ongelukken gebeuren.” De gemeente zorgt bij de Brede School wel voor oversteken en doet haar best om een veilige schoolomgeving in te richten, maar legt ook een deel van de verantwoordelijkheid bij de weggebruikers, ouders en kinderen. „We zijn anders gaan denken over nieuwe verkeersmaatregelen. Vanuit de gedachte van 'Shared Space' leggen we de verantwoordelijkheid bij de verkeersdeelnemer.” Door het verkeer natuurlijk te sturen, neemt de veiligheid op de weg toe. „Uit onderzoek is gebleken dat elementen, die passen in de omgeving, door tachtig procent van de mensen worden waargenomen. Elementen die niet in de omgeving thuishoren, worden maar door veertig procent van de mensen gezien. De natuurlijke omgeving moet dan ook laten zien welk verkeersgedrag er van de weggebruikers wordt verwacht. Daarom blijven wij van mening dat teveel aanpassingen aan die omgeving niet leiden tot meer veiligheid.”

Parkeren

Ook het parkeren was een groot punt van discussie. Gezien de huidige situatie rondom de scholen, waar het komen en gaan steevast tot chaos op de weg leidt, zagen de omwonenden in de toekomst met een extra school de parkeerproblemen verder toenemen. Dus hield de gemeente op dinsdag 13 september vorig jaar een parkeerdruk meeting. „Dat hebben we op een representatief tijdstip gedaan, 's ochtends bij het begin van de scholen en 's middags bij het sluiten”, vertelt Fijnaut. „Bovendien regende het en was het slechts vier graden. Reden genoeg om de kinderen met de auto naar school te brengen.” De tijdsduur van de geparkeerde voertuigen is eveneens gemeten. Verder is er niet alleen in een groot gebied rondom de scholen gekeken naar het aantal parkeerplekken die waren gevuld, maar ook in een klein gebied tegen de scholen aan. „In alle gevallen paste het dubbel en dwars. De uitkomst lag niet eens tegen de kritische grens aan. In de toekomst komen er drie of vier plekken minder om te parkeren. Gezien de meting hadden dat er echter wel veertig minder kunnen zijn.” Daarbij helpt het wel dat straks alles langsparkeren wordt in plaats van dwarsparkeren, zoals het nu aan de kant van de scholen wordt gedaan. „Daardoor kunnen de auto's veel makkelijker in en uit het parkeervak rijden, wat weer tot minder chaotische tafereelen op de weg leidt. Alleen aan de kant van de blaashal blijft het dwarsparkeren. Die parkeerplekken liggen verder van de scholen af. Omdat die parkeerplaatsen nog niet zo lang geleden zijn aangelegd, hebben we ervoor gekozen hier alles bij het oude te laten. Ook worden er materialen hergebruikt.”

Cijfers

In totaal liggen er op dit moment 213 parkeerplaatsen, geteld aan de Lupinenstraat, Rozenstraat, Anjerstraat, Polstraat en De Plataan. Tijdens de piek zijn er 87 plekken bezet. De gemiddelde verblijfsduur van de auto's is ongeveer elf minuten. Nu worden de Albert Schweitzerschool en basisschool De Ontdekking bezocht door zeshonderd leerlingen. Bij de komst van de Brede School Noord worden dat er zeshonderd. „Onze conclusie is dan ook dat de parkeercapaciteit op elk moment van de dag ruimschoots voldoet en dat we de parkeerruimte niet hoeven uit te breiden”, stelt Fijnaut. „Alleen de inrichting van de wegen veranderd, omdat we dwarsparkeren veranderen in langsparkeren. Daarin zijn de plannen aangepast. Deze maand hopen we ook het verkeersplan definitief te maken.”